

Surat dut menge' taw't

HEBREO

Kepurisan et itueng Surat neng Hebreo

Itueng surat binibit dut pegtimung-timungan et menge' mengengandel neng Judio, etawa menge' Hebreo. Nesurat itue apang ipepanggar pengandel dye, sabab eldew-peldew kumansang menge' keliyutan kedye, beke' mekabi' ne tirengan dye pengandel dye supaya ibuten peuli' ating egama et menge' Judio na diki mengandel. Angkansa, pegtuldu' et nesurat na si Jesus pineketaas neng Empu', lebing mebasag set ginsan neng menge' ibang empu'.

Binwat ye itue pebiya' telung sebanan. Una, pinereti' ye na si Jesus ating bugtung na Yegang et Empu' banar, kaya tegnaan sampay kaya seskeran. Sabab si Jesus yegang et Empu', lebing metaas ya kasga menge' propeta, beke' si Moises, sampay ga menge' dereakan et Empu'. Ikeruwa, ating binwat i Jesus lebing merga' kasga ating keradya et menge' pari' neng Judio. Angkansa negsubli' ya dut pengelet set menge' taaw beke' Empu'. Iketlu, sabab i Jesus, mekediyari ne mebebawi' banar et Empu' menge' taaw, sabab netuman i Jesus ginsan menge' keilangan et Keseraan beke' menge' simaya' neng ayup na binggey dut Empu'.

Pegketbes, sinugid et nesurat ba' enu binwat et menge' metaas neng mengengandel tagna' ti' sabab et pengandel dye, supaya meglahyun nega dye dut pengandel dye ki Jesus, misan ne kansang-kansang menge' keliyutan kedye. Dut ketimpusan et surat, maya menge' beres ye na diki dye ne megperayu' set Empu', imbes ibuten dye ne arat ye beke' pememiyagan et menunga supaya ikeksan dye Empu'.

Ketulduan et itueng Surat

Pegkeempu' i Jesus neng Yegang et Empu' *1:1-3*

Lebing metaas si Jesus kasga Dereakan et Empu' *1:4-2:18*

Lebing metaas si Jesus kasga kire Moises beke' Josue *3:1-4:13*

Menunga et Keparian i Jesus *4:14-7:28*

Menunga et Pinegsulitan et Empu' na Tinuman i Jesus *8:1-9:28*

Menunga et Sinimaya' i Jesus *10:1-39*

Menunga et Pengandel ki Jesus *11:1-40*

Pememiyagan et menge' Mengengandel *12:1-13:19*

Ketimpusan et Surat tu' *13:20-25*

Pegkeempu' i Jesus neng Yegang et Empu'

1 ¹Tagna' ti' Empu' nengampang dut menge' keupu'upuan tyu pebiya' dut menge' tarus ye dut iba-ibang timpu beke' iba-ibang pepebiyanan. ²Segwa' itueng emuring eldew ya nampang pebiya' dut kenyeng yegang na si Jesus. Ya pinili' et Empu' na memusaka' et ginsan neng ginis. Sampay negmendyari Empu' et sengkellungsuran pebiya' ating yegang ye. ³Ating Yegang et Empu' binyar et ketaasan et Empu' beke' lulus na kebuneyagan et kenyeng pegmendyaring Empu'. Ating Yegang et Empu' negpeteteg et ginsan ginis pebiya' dut kenyeng bebresen na mekepengyedian. Pegketbes ye na mebuwat pasal pegugad et sala' tyu, ya narung ne dut tanpa' kewanan et Empu' Ama' neng metaas dut langit.

Lebing Metaas si Jesus kasga menge' Dereakan et Empu'

⁴Ating Yegang et Empu' negmendyaring metaas banar dut menge' dereakan, angkansa ating ketaasan neng nepusaka' ating Yegang et Empu' negmendyaring lebing metaas nega set kedyeng ketaasan. ⁵Sabab kaya sinugid et Empu' misan ingyan dut menge' dereakan ye na kwan,

“Ikew yegang ku. Tiban negmendyaring Ama' mu aku.”

Etawa kaya sinugid et Empu' dut sebarang dereakan ye, kwan,

“Aku Ama' mu, indyari ikew negmendyaring Yegang ku.”^a

⁶Megdemikian ganang pinesurung ye ne dut sengkellungsuran kenyeng bugtung ne Yegang, kwan ye,

“Ya pengempuen et ginsa't dereakan.”^b

⁷Pasal gasi dut menge' dereakan, sinugid ye,

“Binwat menge' dereakan Ku samat deres, daken teteahagen samat deleg et apuy.”^c

⁸Segwa' pasal dut kenyeng yegang, kwantin penugid ye,

“U, Empu', dimung Kemilikan kaya seskeran beke' ketignaan megmendyaring kepengyedian et dimung pengmilikan.

⁹Pegmerganen mu pasal ketignaan beke' pegisgan mu sebarang menge' mereraat. Angkansa Aku, misan dimung Empu', nemadlis ke dut lebing metaas neng gerar kasga ginsan neng sebaya' mu, sampay binggey Ku dimu enep.”^d

¹⁰Megdemikian sinugid ye gasi,

“Dut sengkepunan, u Begerar, binwat mu ating dunya, beke' ating langit keremut negpendyari.

¹¹Segwa' dye mepapas, temed ikew dumarang. Mantang dye samat repanan mebuklu'.

^a 1:5 Kanta 2:7; Hebreo 5:5; Keradya 13:33; 2 Samuel 7:14 ^b 1:6 Pasal et uluanak dut Empu' beke' kenyeng kebegeyan, betsaen Tagna' 25:5-6, 29-34; Deuteronomio 32:43.

^c 1:7 Kanta 104:4 ^d 1:9 Kanta 45:6-7

¹² Lulunen mu dye samat kumut. Samat repanan neng sembian. Segwa' ikew dumarana, beke' diki ke matey misan ingyan.”^e

¹³ Kengyan masa kaya sinugid et Empu' dut misan sinung dereakan, “Marung ke dut tampa' ku seked buwaten ku't tungtungan et tiked mu sebarang menge' kebanta mu.”^f

¹⁴ Diki be ginsa't menge' dereakan atin menge' dinaak supaya tumabang dut sebarang memusaka' et kepuwasan?

Pineabar Supaya Mengingeg

2 ¹ Angkansa subali' tyu kumingeg et menunga sebarang nekingeg tyu supaya diki tyu malam. ² Sabab ba' banar sebarang pinegberes et menge' dereakan, na neketerima dye tagna' ti' et pengdusa sebarang pemelabag beke' meliu. ³ Enungkwana tyu mekepelegyu ba' diki tyu esipen samat kwantin neng dekla' et kepuwasan? Ating kepuwasan, atin pinebunayag et Begerar tyu lagi beke' pinesebenaran et sebarang nemekekingeg kenye in. ⁴ Pinebenaran gasi itue et Empu' pebiya' dut menge' tenda', menge' kelilu'lilu' beke' menge' keksegan, beke' menge' begeg et Empung Nakem ipinemagi' ye kuyun dut kenyeng gaay.

Si Jesus beke' Kenyeng menge' Ketipusdan

⁵ Pepsugiren kay ne pasal dut sengkellungsuran tyu. Diki pinepengmilikan et Empu' itueng bagung sengkellungsuran na dumateng dut menge' dereakan ye. ⁶ Segwa' maya sinurat na ba' embe dut Kesuratan et Empu', kwan,

“U Empu', enu ne taaw atu't dunya' na peglingewen mu dye, sampay Yegang et Taaw supaya perurien mu Ya?

⁷ Ya in binwat mu et mebaba dut menge' dereakan mu. Pineplengan mu Ya et ketaasan beke' kebentugan.

⁸ Beke' dinatun mu ginsa't ginis dut kesukupan Ye.”^g

Na pegsesekupan Ye. Ganang pinesakup ne Ye et Empu' ating indeginis, kaya indeginis na diki ye ipinesakup dut Kenye. Segwa' diki tyu mekebiri' ne ating pegmilikan neng nesekupan Ye.

⁹ Segwa' kaya nekwit nebiri' tyu si Jesus na nantang et mebaba sengkerit dut menge' dereakan, beke' nebiri' tiban na pineplengan et ketaasan beke' kebentugan sabab ya negsandal et kepeteyan, supaya pebiya' dut redyiki' et Empu' mekerasa ya et kepeteyan sabab lang dut ginsan et menge' taaw. ¹⁰ Sabab dut kenyeng pegsandal si Jesus negmendyaring sukup et Empu' neng negbuwat beke' pemeruri et indeginis, supaya si Jesus mekepebibit et mekeldam dut ketaasan. Mepatut lang na buwaten atin sabab si Jesus minewanana et kedyeng

^e 1:12 Kanta 102:25-27 ^f 1:13 Kanta 110:1; Keradya 2:34 ^g 2:8 orig na Kesuratan: dinatun dut sirib et kedyeng tiked. Kanta 8:4-6.

kepuwasan. ¹¹Na ya negpepasek metigna' dut menge' taaw beke' dye neng pinepasek metigna' et Empu' nepantun dye et sengbinenwa. Angkansa kaya ne ipegleew i Jesus na ipekilala ye dye et kenyeng tipused. ¹²Pegsugiren i Jesus dut Empu',

“Ipebunayag ku dimung kenunganan dut menge' tipused ku.

Beke' mengulilal ku et pengdayew dut tenga't pemegrungrupung.”^h

¹³Beke' sinugid nega,

“Pengandel ku et Empu'.”

Beke' sinugid peuli',

“Atu' ku, beke' menge' keyegangan neng binggey daken et Empu'.”ⁱ

¹⁴Sabab itueng menge' keyegangan asal atin taaw, megdemikian si Jesus negmendyaring taaw gasi, samat kedye, supaya dut kepeteyan ye mebinasa ating si Seytan neng maya kepengyedian et kepeteyan. ¹⁵Supaya pebiya' et simaya' et diri' Ye mengindaag Ya ki Seytan supaya mepekulpas Ye ginsan neng peguripenen ginsa't biyag et ating penewnan sabab et kedyeng takut dut kepeteyan.

¹⁶Tantu banar na diki menge' dereakan kenyeng pegtebangan, segwa' ating menge' tutusan i Abraham. ¹⁷Sabab et itue, mepantun ya samat kenyeng menge' ketipusdan dut ginsa't indeginis, supaya ya megmendyaring meingesinen banar beke' mebentel na metaas neng pari' eletan neng megsuku' dut Empu'. Natey ya dut krus samat simaya' supaya ya megmendyaring Memumuwas et menge' keselaan et menge' taaw. ¹⁸Sabab ya negsandal kwit na inagit, angkansa tiban metebangan sebarang menge' pegeegitan.

Si Jesus Lebing Metaas kasga ki Moises

3 ¹Angkansa menge' tipused, menge' pasek metigna' beke' maya bagi' dut pegpili' et Empu', rendema' myu si Jesus neng Apostol' beke' Metaas neng Pari* neng pegpebunayag tyu. ²Si Jesus mebentel dut Empu' neng negpesurung kenye samat ki Moises gasi na negmendyaring mebentel dut ginsa't menge' taaw et Empu' sampay benwa ye. ³Segwa' si Jesus nebiri' ne lebing metaas set ki Moises, samat mememaal et benwa lebing metaas dut atin na' benwa. ⁴Sabab pesi ginsa't benwa maya taaw negbaal, segwa' Empu' negpendyari et ginsa't indeginis. ⁵Si Moises negmendyaring mebentel dut menge' taaw et Empu', bilang megsuku' na negpesebanar et ginsa't indeginis dut leyd ne dumateng. ⁶Segwa' bilang Yegang et Empu', si Kristo', na mebentel na pegmilik dut sengbinenwa et Empu'. Na atin kityu kenyeng sengbinenwa, ba' tumeteg dut pegandel beke' dut mepangger neng pegarap tyu ki Jesus.

^h 2:12 Kanta 22:22 ⁱ 2:13 Isaias 8:17-18 ^j 3:1 Apostol' - ingin bersen Bibilinan, etawa “Mengengabar et Empu’”. Betsaen “apostol” eset Diksyunario. ^k 3:1 Metaas neng Pari' - pengibuten et menge' pari' et Empu' dut egama neng menge' Judio. ^l 3:6 Kristo' - ingin bersen atin taaw pinili' et Empu' apang mengmilik dut ginsan neng ginsan. Dut bebresan et Hebreo, “Mesias”.

Pebti' Pasal Pagsagka' dut Kaya Pengandel

⁷Angkansa sabab et pagsugiren et Empung Nakem, kwan ye,

“Tiban ba' mekingeg myu kenyeng pengluluwaan,

⁸kasi' myu pegpektula' dimyung pusu' samat pegmuriseg menge' kegurang-gurangan myu dut eldew pagsulay dut kelnangan.

⁹Na ba' embe menge' kegurang-gurangan myu pagsulayan dye aku angkan set seled epat na' pulung teun nebiri' dye ba' enu inlu' ku.^m

¹⁰Angkansa kinutukan ku ating pinangkatan beke' sinugid ku, ‘Tatap dye megpesuway, beke' kaya dye ne mekesewran pasal daken neng dalan.’

¹¹Angkansa sabab et iseg ku sinuknaan ku dye, ‘Na misan ingyan diki dye ne kesled dut kepeternan ku neng tinange' na ibgey kedye.’ⁿ

¹²Menge' ketipusdan, ingti' myu na endey megkesala' sinu-sinu dimyu beke' meugaran et pengandel seked metelikuran ye ating Empu' na' biyag. ¹³Segwa' megperendeman kew eldew-peldew sasat maya nega timpu, supaya sinu-sinu diki merundingan beke' meuripen et keselaan.

¹⁴Sabab ginsan tyu kebaya' i Kristo, ba' daran tyu tumeteg dut pengandel tyu kenye seked kepuspusan et timpu'. ¹⁵Itue pesi pagsugiren et Kesuratan, kwan,

“Ba' myu endelen tiban beres et Empu', kasi' myu pegpektula' dimyung ulu, samat pagsagka' keupu'upuan myu kwit ti' dut Empu'.”^o

¹⁶Sinu taku' ating suminagka' dut Empu' misan ne nekingeg dye beres et Empu'? Diki be ginsa't pineliwan i Moises mawa' dut Egipto? ¹⁷Beke' dut kinu niseg ating Empu' set seled et epat ne pulung teun? Diki be taku' dut menge' taaw sebarang negkesala', indyari' kedyeng bilug nemematey dut kelnangan in? ¹⁸Beke' sinung pegtutudyuen et Empu' et kenyeng sukna' na diki dye mekesled beke' mekepetaren dut lungsud na ibgey et Empu' kedye? Diki be taku' ati't menge' meliu? E' be, dye in! ¹⁹Angkan sewd tyu diki dye nekesled dut lugta' na meketaren neng netange' sabab lang et kaya pengandel dye dut Empu'.

Sembatung Lungsud neng Kepeternan dut Taaw et Empu'

4 ¹Angkansa tatap nega ating netange' et Empu' na kityu mekesled beke' mekepetaren dut kepeternan ye. Segwa' meginget kew kalu' maya rymu na diki keisi' et atin neng netange'. ²Sabab megdemikian

^m 3:9 Menge' tuturan pasal et pagsulayan et menge' Judio Empu', dut Exodo 17:1-7; Bilang 14:1-13. ⁿ 3:11a Kanta 95:7-11; Bilang 14:21-23 ^o 3:15 Kanta 95:7, 8. Pasal si Korah neng pagsagka' ki Moises tagna' ti'.

nekekingeg tyu gasi et Menungang Abar samat menge' kegunngurangan in. Temed diki dye nepulusan ating abar neng nekingeg dye, sabab diki dye itue inandel. ³Kityung menge' nemengandel atin kesled dut lungsud et kepeternan, samat sinugid et Empu', kwan ye,

“Sabab et iseg ku sinuknaan ku na diki dye kesled dut ating lungsud et kepeternan dut daken.”

Asal ganang nependyari ne et Empu' itueng sengkelungsuran, netbes ye gasi ating lungsud et kepeternan ye. ⁴Sabab sinugid ye dut ibang bagi' et Kesuratan pasal et ikepitung eldew, kwan, “Beke' dut ikepitung eldew negpetaren Empu' dut kenyeng pegpendyari.”^p ⁵Beke' sinugid ye gasi peuli', kwan ye,

“Diki dye banar nekesled dut daken neng lungsud et kepeternan ku.”

⁶Segwa' maya nega mekesled beke' mekepetaren dut Empu', temed ating menge' unang nemekekingeg et Menungang Abar, diki dye mekesled dut kepeternan et Empu', sabab et kaya pengandel dye.

⁷Angkansa negtimpu gasi Empu' et seng eldew, na binetangen “Tiban.” Pegkelibuas et nekwit neng penewnan, sinugid ye pebiya' dut ki Surutan Dabid tagna' ti', kwan ye,

“Tiban, ba' mekingeg myu kenyeng beres, kasi' myu pegpeknela' dimyung ulu.”

⁸Tagna' ti', ba' menge' taaw nepeibut i Josue neterima et lungsud neng kepeternan banar na netange'an et Empu', diki ne teyen neres Empu' pasal et sembatu negang eldew neng kepeternan. ⁹Sabab et kwantin, maya nega kepeternan na tinimpu set menge' memengandel dut Empu', samat atin kepeternan et Empu' dut ikepitung eldew neng pegpendyari ye. ¹⁰Sabab ba' sinu mekesled atin kepeternan et Empu' mepatut gasi megpetaren gasi dut kenyeng menge' keradya, samat Empu' na negpetaren et kenyeng pegpendyari. ¹¹Angkansa etasan tyu banar na mekesled atin kepeternan et Empu'. Endey tyu lumyu supaya diki tyu keuru' samat menge' kegunngurangan in.

¹²Ating beres et Empu' biyag beke' mekepengyedian, lebing metarem dut misan enung keterman neng sembe-sembe' tare. Itue pengelisugsug dut pinegketngaan et kurudua beke' nakem, beke' menge' luluatan beke' utek et tulang. Sampay meketeked et pikiran beke' sedseled et taaw. ¹³Kaya misan enu nega metagu' set penyek et Empu'. Ginsan in mehayag beke' dimdiam dut kenyeng penyek. Beke' iba, dut kenye kityu isudsugid.

Si Jesus ating Mekseg beke' Metaas na' Pari'

¹⁴Angkansa kepangger tyu et pengandel. Sabab asal maya mekseg neng metaas na' pari' tyu na suminurung dut langit na dut elepan et Empu'

Ama', kaya iba, ba' diki atin si Jesus neng Yegang et Empu'. ¹⁵Ating meksege neng metaas na' pari' tyu mekereti' et kityung menge' kelumkan sabab dut ginsa't ginis neng pengudyu'. Ya inudyu' samat kityu, segwa' kaya megkesala'. ¹⁶Angkansa endey tyu ne megpelalay-lalay kumabi' dut melangkew na arungan et meingesinen neng Empu' pebiya' et pegpenelang, sabab untin mekpetan tyu ingasi' beke' redyiki' ipaten dut timpu na keilangan tyu itue.

Keradya et Metaas neng Pari' et Empu'

5 ¹Atu't lugta', kede metaas neng pari' atu' pinili' na' menge' lelaki beke' pinesukuan supaya sumuku' dut Empu' apang gasi iungsud et menge' bebgey beke' simaya' pasal et menge' keselaan et menge' taaw. ²Sabab itueng pari' maya gasi keselaan kenye samat sebarang menge' awam beke' alam et dalan na netebangan ye dut menungang penayak ye. ³Angkansa sabab et kenyeng kelumkan mepatut lang na mengulmat et simaya' supaya dut kenyeng keselaan, diki lang dut keselaan lang et menge' taaw. ⁴Pasal et ketaasan et metaas na' pari' atin diki mekedyari megerar kenye sabab lang et atin ingin ye. Segwa' atin Empu' nemili' kenye samat ki Aaron neng unang pari' pinili' gasi et Empu' tagna' ti.

⁵Megdemikian gasi diki si Kristo negpantang et diri ye na metaas na' pari'. Segwa' ya pinili' et Empu' na negsugid kenye,

“Ikew yegang ku. Tiban negmendyaring Ama' mu aku.”^q

⁶Beke' sinugid ye gasi dut ibang bagi' et Kesuratan,

“Ikew na' pari' et ngian-ngian, samat pegkepari' i Melkisedek.”^r

⁷Kwit si Jesus meglelegdeng nega atu't lugta', ya negpenalang na megmara beke' maya luha' et pengangat dut Empu' na teyen mekedyari lang na ya mebawi' dut kepeteyan dut krus. Beke' kiningeg et Empu' sabab si Jesus lulus negpekebaba'. ⁸Misan ne ya Yegang et Empu' nesewaran ye ba' enu gay bersen et metantu na' pegandel sabab et pegsandal ye in. ⁹Pegketbes ye ne sembatung puspup na metigna' na taaw, ya negmendyaring kaya seskeran neng mememawi' et ginsa't mengengandel kenye. ¹⁰Inantang ne et Empu' na ya buwatan et meksege ne pari' samat pegkepari' i Melkisedek.

Peamay-amay Pasal Atu etawa Pegtelikud dut Pegandel Tyu

¹¹Mekeldam nega teyen sugiren ku pasal et itue segwa' meliyut ipereti' dimyu sabab kaya megkingeg kew banar, angkan pegkesewd myu melalay. ¹²Teyen, menunuldu' kew ne, segwa' sampay tiban keilangan kew nega tulduan unang keberbenaran pasal eset beres et Empu'. Antangan myu na samat menge' memulek nega, sabab

^q 5:5 Kanta 2:7; Hebreo 1:5 ^r 5:6 Kanta 110:4

kayangga mekekaan kew et mekektul neng kekanen, segwa' sampay tiban keilangan myu nega gatas. ¹³Sebarang gatas ipegbiyag, atin memulek nega et pengandel, ingga pe' kesedsewran pasal et menunga beke' meraat. ¹⁴Segwa' sebarang mektul na kekanen, atin apang dut menge' umuran neng pengandel, mekeindan ne atin beres et Empu' na meketulduan tyu pasal et menunga etawa meraat.

Pelembus Kityu Mengandel

6 ¹Angkansa endey ne enaren tyu peuli' ating menge' unang tuldu' pasal ki Kristo, beke' pelembus et kityung nakem dut lebing metaas neng ketulduan et pengandel tyu. Endey tyu ne seulinen ating penued na beke' tuldu' pasal et pegsusun et menge' buwat na mekebinasa et kepeteyan, beke' pasal dut pengandel et Empu'. ²Endey tyu ne seulinen dut pegtutuldu' et pasal bewtismu, beke' pegdepen et menge' keremut, etawa pasal et pegbiyag peuli' et menge' patey, sampay keukuman na kaya seskeran. ³Segwa' megpelembus tyu kesesewran et lebing merarem neng menge' ketulduan, atin buwatan kay ba' atin gay et Empu'. ⁴Sabab enukwan nega mepesusun beke' mepebalik ating menge' timinelikud ne et pengandel dut Empu'? Asal netlangan dye ne lagi et silu' et Empu', beke' nekerasa dye ne et begey et langit, nekerasa dye ne kesembaya' et Empung Nakem. ⁵Nekerasa dye ne gasi et kenunganan et beres et Empu' beke' nekerasa ne gasi et kepengyedian et Empu' na lulus na mepebunayag dut timpu na dumateng. ⁶Na ba' dye tumelikud pegketbes merasa dye pasal ginsa't itue, diki dye ne mekedyari mepesusun nega peuli' sabab antang dye peperansang dye gasi peuli' dut krus ating Yegang et Empu' beke' pepelelew dye ya.

⁷Pepenunga et Empu' ating lugta' pegketbes meketerima et delek daran, indyari pegtuhuan et luluwaken na mepulusan et menge' mengunguma. ⁸Segwa' ba' tuhan lang et menge' begang beke' tewtandew, kaya kegunaan ating lugta', diki ne mekwit suknaan atin et Empu' sampay ketepus-tepusan atin tutungen.^t

⁹Menge' ketipusdan, misan kwantin pegberes kay, segwa' kesewd ku ne menunga dimyung kebtangan, beke' maya lebi neng menunga ne keginisan na mibut ne dimyu dut kepuwasan. ¹⁰Kaya tabid ating Empu'. Diki ye lipatan dimyung buwat beke' pegireg neng pinebiri' myu dut kenye samat pegtabang myu dut kenyeng menge' sali' myu mengengandel. ¹¹Beke' peggayen kay na kede sembatu dimyu na mengatas banar seked kepuspusan et biyag myu supaya mekpetan ginsan

^s **6:1** Ibang retian dut bebresan et Griego: “menge' buwatan na iperayuna' damen dut Empu' ingyan-ingyan.” ^t **6:7-8** Itueng duwang luluwaken antangen dye samat duwang indeginis neng taaw, sembatung menunga beke' sembatung meraat.

pasal dimyung pegeerapen dut Empu'. ¹²Angkansa kas kew keyahu', segwa' siringa' myu sebarang taaw sabab et kedyeng pengandel beke' pepsandal nemeketerima et tinange' et Empu'.

Tantu ating Tinange' et Empu'

¹³Ganang nenge' ating Empu' dut ki Abraham, ya nengibet et diri yeng ingaran na asal kaya ne lumbi et kenye na inibetan. ¹⁴Sinugid et Empu', "Pegtangean ku ne lulus ku ikew na peruntungan beke' pekensangen ku dimung pengkatan."^u ¹⁵Sabab et pepsandal i Abraham neterima ye ating netange' kenye et Empu'.

¹⁶Nengibet et minge' taaw eset sembatung nekelabew kedye, beke' sabab et kwantin neng ibet netbes ne bisara. ¹⁷Megdemikian gasi pinepangger et Empu' kenyeng netange' pebiya' dut kenyeng pegibet, supaya ipekilala dut kenyeng tinangean apang diki megpinda kenyeng pepurisan beke' pegpeperuen. ¹⁸Angkansa duwang ginis usalen et Empu', kenyeng tange' beke' kenyeng ibet na diki megpinda beke' diki mepeiluan ye. Sabab et itue kityung minge' nengandel kenye neketerima et basag et seled apang meketeteg dut pegarap neng binggey ye kityu sabab et netange' ye. ¹⁹Na tiban maya ne pegarap tyu na si Jesus samat saaw et biyag tyu, na atin si Jesus. Na nekesled tyu dut pinekesisingled net benwa na' Templo et Empu' dut langit, na ating sisingle' dut sembela' et dingding ne kumut, dut melinas na' melinas. ²⁰Na siminled duntin si Jesus neng penginuna kityu apang maya mengelet kityu dut Empu'. Duntin set langit, ya sembatung metaas na pari' et kaya seskeran, samat metaas ne pegkepari' i Melkisedek tagna'.

Si Melkisedek neng Metaas na' Pari'

7 ¹Tagna' ti', itueng si Melkisedek Surutan dut Salem beke' pari' pepsuku' dut Ketaas-taasan na Empu'. Ganang meguli' ne si Abraham mawa' dut pegtepu ye et minge' surutan, sinusup ya i Melkisedek. Pegketbes ininunga i Melkisedek si Abraham kwan ye, "Penunganen ke et Empu'." ²Indyari binggeyan i Abraham et ikesempulung bagi' et ginsa't ginis neng pinengindeagan dut gira. Si Melkisedek, una ingin bersen et ngaran ye "Surutan et Ketignaan", pengerwa "Surutan et Salem." Ingin bersen "Salem", atin "Kesenangan."^v ³Kaya meketuturan ba' sinu ama' beke' indu' etawa ba' embe pinengkatan ye. Kaya gasi nesurat eldew et pinenggenakan etawa

^u 6:14 Tagna' 22:16-17. Tihad et unang tinange' et Empu' dut ki Abraham (Tagna' 12:4) seked pinenganak i Isaak (Tagna' 21:5), nekelabay 25 teun. Sampay 60 teun nekelabay gasi, indyari pinenganak minge' upu ye (Tagna' 25:26). ^v 7:2 Tuturan pasal si Abraham sampay si Melkisedek, mekebatsa' dut Tagna' 14.

kenyeng kepeteyan. Samat Yegang et Empu', ya pari' na kaya ketegnaan sampay kaya seskeran.

⁴Pikira' myu lang ba' enukwan ketaasan ye. Sabab misan si Abraham na' megurang et ginsa't taw't Judio, negey et ikesempulung bagi' ki Melkisedek et pinegrempasan ye dut kedyeng peggira. ⁵Na tiban pegtahag et Keseraan et Empu', dut menge' tungtung-inupu' i Lebi neng negmendyaring pari' na mengisi' et ikesempulung bagi' dut menge' taaw. Itue gasi menge' ketipusdan dye na mawa' dut pengkatan nega i Abraham. ⁶Si Melkisedek diki kesembaya' i Lebi, segwa' tuminerima nega et ikesempulung bagi' mawa' dut ki Abraham, pegketbes pineruntungan i Melkisedek gasi si Abraham. Na si Abraham binggeyan et Empu' et menge' tange'. ⁷Kaya pegduruwa-duruwa ating peperuntung, lebing meksege dut pineruntungan. ⁸Ating menge' pari' neng Lebita, neng pengisi' et ikesempulung bagi' memegpatey; segwa' pepesebenaran et Kesuratan ne biyag nega si Melkisedek misan tiban. ⁹Angkansa mesugid gasi misan si Lebi, neng pengisi' et ikesempulung bagi', negey gasi et ikesempulung bagi' et indeginis ki Melkisedek pebiya' i Abraham. ¹⁰Sabab ating masa pegkekita i Melkisedek ki Abraham, na si Lebi ngian-ngian megmendyaring upu' i Abraham.

Si Jesus Samat ki Melkisedek

¹¹Sabab et menge' pari' na Lebita, binggey et Empu' ating Keseraan dut menge' Israelita supaya dye mendyaring pasek metigna'. Segwa' ating keradya et menge' pari' na Lebita diki teup dut pemendyaring metigna' taaw, angkansa keilangan ne iba neng pari' na samat si Melkisedek. Ya in ibang pegkepari' i Aaron neng upu' i Lebi. ¹²Na ba' binagu ating pegkepari', keilangan beguen gasi ating Keseraan na ibuten dye. ¹³Beke' ating Begerar tyu si Jesus neng pegsimbehatan na itue, ya in mawa' dut tutusan i Juda, sembatu neng ibang tutusan. Kaya misan sembatu na megsuku' bilang pari' mawa' dut tutusan na atin. ¹⁴Pegsesewren et ginsan na ating Begerar mawa' dut tutusan i Juda, beke' kaya netuturan i Moises pasal et pari' mewanan dut tutusan i Juda."^w

Si Jesus neng Ibang Pari' Samat ki Melkisedek

¹⁵Lebi negang metlang itue ganang maya ne gasi ibang pari' samat pegkepari' i Melkisedek. ¹⁶Na si Jesus negmendyaring pari' erapun diki sabab dut tutusan ne kuyun dut pegempangan et Keseraan, temed sabab et kepengyedian et biyag na kaya seskeran. ¹⁷Sabab itue pegsugiren et Kesuratan pasal kenye,

^w 7:14 Maya 12 menge' tutusan dut bangsa et Israel etawa dut menge' taw't Judio. Arat ne, menge' pari' pilinen teyeg et tutusan et siupu' Lebi lang.

“Ikew ating pari' daran-peraran, samat pegkepari' i Melkisedek.”^x
 18 Angkansa ating lelagi na' pinegeratan, inugad ne sabab et kaya basag beke' kaya kepulusan. 19 Sabab kaya mepegmendyaring sukup et ating pinegeratan. Segwa' maya bagung mearap na neterima tyu, sabab et nekeradya i Jesus mekepekabi' tyu ne dut Empu'. 20 Sabab nenumpa' Empu' pasal ki Kristo na negmendyaring pari' et daran-peraran, segwa' iba negmendyaring pari' na Empu' kaya nenumpa'. 21 Segwa' nenumpa' Empu' ganang pinendyari ye si Jesus et pari' samat pegsugiren et Kesuratan,
 “Ating Begerar siminumpa' na diki ya megbagu et pikiran, ikew pari' daran-peraran.”^y

22 Sabab et itueng pegsumpa', si Jesus megpebanar et menungang pinegsulitan dut taaw beke' Empu'.

23 Maya sembatu negang angka. Nekeuna mekansang neng pari' nemegsambi'-sambi' sabab et nemematey dye angka kaya dye nekepesurung et kedyeng pegsuku'. 24 Sabab et biyag si Jesus daran-peraran, angka tatap kenyeng pegkepari'. 25 Sabab et atin mepuspus ye mebawi' ginsan neng mekgabi' et Empu' sabab lang et kenye, sabab si Jesus tatap biyag supaya megpetnga' kedye.

26 Angkansa ba' kwantin metaas na' pari' si Jesus, mekebgey ye et kityung menge' pengengeilangan. Ya in pasek metigna', kaya ketaksiran etawa keselaan ye. Nesoriri' ye dut menge' mekeselaan beke' lebing metaas ya dut menge' pengibuten et sengkелengitan. 27 Ya diki samat ibang menge' metaas na' pari' na keilangan isimaya' dut Empu' eldew-peldew pasal et sala' et kedyeng bilug. Pegunaan mena et menge' metaas na' pari' isimaya' pasal et sala' et kedyeng bilug, pegketbes, isimaya' dye gasi supaya dut menge' keselaan et menge' taaw. Segwa' si Jesus sinimaya' ye kenyeng bilug sabab et keselaan et ginsa't menge' taaw, na keilangan atin kasa lang nebuwat ye. 28 Maya kekurangan ating metaas na' pari' neng pinili' kuyun dut Keseraan na binggey ki Moises. Segwa' ating metaas na' pari' na pinili' et Empu' na maya gasi pegsumpa' ye, ingin bersen ating bugtung na Yegang et Empu' na si Jesus, pasek metigna' daran-peraran. Beke' ating penunumpa' et Empu' diminateng emuri nega dut pegdateng et Keseraan binggey et Empu' ki Moises.

Si Jesus neng Metaas na Pari' et Bagung Pinegsulitan

8 1 Na itueng pesalan pasal et dameng pegsugiren, kityu maya metaas na' pari', na megearung dut tanpa' kewanan et melangkew na erungan et Empu' banar dut Langit. 2 Beke' si Jesus pegkeradya dut tantung lelegdangan et Empu' dut langit na diki binwat et taaw, segwa' atin binwat et Begerar.

^x 7:17 Kanta 110:4 ^y 7:20-21 Kanta 110:4

³Suku' et menge' pinili' na' menge' metaas na' pari' na isimaya' et bebgey beke' kesimeyaan dut Empu'. Angkansa si Jesus, kityung metaas na pari', keilangan gasi na maya atin neng simaya'. ⁴Ba' ya atu't lugta' diki ne ya megmendyaring metaas na' pari', sabab peraran ne lagi' maya ne menge' pari' pemenggey et menge' simaya' kuyun dut pegsugiren et lelaging Keseraan. ⁵Megsuku' dye dut benwa et Empu' neng Tabernakulo^z. Na atin bilang upama lang na mantang dut langit etawa eninu et atin. Sabab ganang ipetiyeg ne i Moises ating benwa et Empu' neng Tabernakulo, meget neng pemilin et Empu' kenye, na kwantin pemilin ye, "Buwata' ginsan neng ginis samat ginsa't inupama ku rimu dut bukid." ⁶Segwa' pegsuku' neng tinerima i Jesus lebing metaas dut pinesuku' et menge' unang pari', sabab ya megpetetnga' et sembatung pinegsulutan na lebing menunga beke' pesesendig itue et lebing merga' neng netange' et Empu'.

⁷Ba' kaya ne teyen kekurangan ating unang pinegsulutan, diki ne teyen mengeilangan et pengerwa. ⁸Segwa' nebiri' et Empu' pasal kekurang et kenyang bangsa, angkansa sinugid ye,

"Dumateng eldew na' aku' memuwat et bagung pinegsulutan, dut Bangsa et Israel^a beke' dut pengkatan et Juda.

⁹Itueng Bagung Pinegsulutan na diki samat pekikipegsulut ku dut kedyeng menge' keggugurangan, na' asal nekeuna ti' dinundun ku dye peliwan dut bangsa et Egipto. Segwa' diki dye mebentel pasal et pekikipegsulut daken, angkansa pinesaran ku dye.

¹⁰Itue e buwaten ku neng ipegsulut ku dut Bangsa et Israel, pegdateng et ating menge' eldew, kwan et Empu':

Iluwak ku dut kedyeng pikiran daken neng menge' sara' beke' iukir ku dut kedyeng menge' pusu'.

Aku lang kedyeng Empu' beke' dye mendyaring menge' taaw ku ne.

¹¹Misan diki ne ituldu' et sinu-sinu dut kenyang sebaya' etawa diki ne isugid dut kenyang tipused,

'Kilelana' ating Empu' banar,' sabab aku mekilala et ginsan, misan menge' simpir sampay menge' taaw derekera'.

¹²Maapen ku kedyeng keselaan, beke' lipatan ku ne kedyeng kereatan."

¹³Ganang sugiren et Empu' na pasal et pinegsulutan na "Bagu", bineruba ye ne ating lelagi. Ating neberuba na' ating lelagi ne mekabi' neng mepapas.

Pengempu' Atu't Lugta' na' Benwa beke' Pengempu' dut Langit

9 ¹Tiban ating unang pinegsulutan dut Empu' maya pegsuliten neng sungtuhan pasal et menge' pinegeratan neng pengempu', beke' maya

^z 8:5 Tabernakulo - Atin penempuan neng benwa et Empu'. Exodo 25:40. ^a 8:8, 12 Bangsa et Israel - Jeremias 31:31-34.

benwa et Empu' neng Tabernakulo na binwat et taaw.^b ² Ating benwa et Empu' neng Tabernakulo pinetiyeg na maya duwang sisingle. Ating unang sisingle pegngeranen et pasek metigna' na' sisingle. Duntin maya semberikaran, kekanan beke' bengbang neng pinelemak dut Empu'. ³ Dut sembela' et dingding na' kumut duntin pengerwang sisingle pegngeranen et pasek ketigna'tignaan. ⁴ Duntin maya ranggar neng bulawan na' pegruhungen et kemengyan beke' bulawan neng beul neng pinegsulitan na' sali' linengkepan et bulawan. Itueng beul pegsusunaan et bulawan neng kitkibut na pegsusunaan et manna^c, sampay et susungkud i keupuan Aaron neng dimeun, beke' menge' papan neng batu na inukiran et sempulung Keseraan et Empu'. ⁵ Dut timbew et beul maya menge' dagbes et dereakan pegngeranen et Kerubim, dye in tenda' et ketaas-taasan et Empu', pegkekelungan et kedyeng elad ating peglegdangan et kemaap et Empu'. Segwa' diki kay ne mepeatur itueng ginis tiban.

⁶ Ganang neratun ne et meatur ating unang sisingle et pegempuan na tetluan, ating menge' pari' memegseled eldew-peldew dut unang sisingle supaya keredyanen kedyeng suku'. ⁷ Segwa' Metaas na' Pari' lang mekesled dut ikeruwang sisingle et tetluan, beke' kasa lang sumled seled seng teun. Ya megbibibit et dugu' supaya isimaya' dut Empu', sabab et keselaan ye beke' menge' sala' et menge' taaw, menge' sala' neng nebuwat dye ne kaya pegsesewren.^d ⁸ Samat kwantin neng kegdaman, sugat ne pegpebiri' et Empung Nakem pasal et dalan tudyu dut Pasek Ketigna'tignaan na ingga ukab sasat maya nega unang sisingle neng Pasek Ketigna'tignaan.

⁹ Itue upama lang tiban pasal ating menge' bebgey beke' simaya' neng pegulmat dut Empu' na diki lang mekepepasek metigna' neng atey et dut menge' mengengempu'. ¹⁰ Itueng bubuwaten pasal lang et pegkaan etawa inumen beke' iba-ibang ginis et peggugunas, samat menge' sungtuhan et pengliwan lang pegbubuwaten sabab ingga nebagu et Empu' pinegsulitan ye dut taaw.

Si Jesus Kristo ating Megpetetnga' dut sembatung Bagung Pinegsulitan et Empu'

¹¹ Segwa' diminateng ne si Jesus Kristo bilang Metaas na' Pari' et menunungang indeginis na asal atue ne tiban sabab et kityung Bagung

^b 9:1 Menge' tahag pasal et memaal neng benwa et Empu' neng Tabernakulo, sampay ba' enu usalen dut seled ye, atin nesurat dut Exodo 25–27; 30; Lebitiko 24:1-9. ^c 9:4 manna - pegkaan binggey et Empu' samat be'betwen na bengbang. Neregdag teyeg langit dut lugta' dut menge' taw't Judio. ^d 9:7 Atin ne nesurat pasal et keradya et Metaas neng Pari', atin dut Lebitiko 16.

Pinegsulitan dut Empu'. Ya siminled dut lebing metaas ne benwa neng pengempuan na kaya kekurangan dut langit na diki binwat et taaw. Pasal et atin, diki bagi' dut sengpinegpendyari, imbes seng bagi' et langit et Empu'. ¹²Na si Kristo siminled et kasa ga dut Pasek Ketigna'tignaana na sisingled dut langit. Na ya kaya megbibibit et dugu' et menge' kambing, etawa menge' mendangan, segwa' dugu' et kenyeng diri lang supaya ikepemaap et menge' keselaan tyu daran-peraran.

¹³Tagna', kuyun dut ating lelaging pinegsulitan, ating dugu' et menge' kambing beke' menge' mendangan beke' menge' abu et libun neng ibun et sapi' ipegsabug dut menge' taaw na pegpentangen na meraki. Binwat itue supaya dye megmendyaring melinas kuyun dut sara' neng pinegarat.^e ¹⁴Na ba' tantu atin, luwas nega ne ating dugu' i Kristo kemeapan et sala' sabab dut kaya seskeran neng Nakem sinimaya' ye kenyeng diri na kaya kesala'-sala' dut Empu'. Pasal kenyeng dugu', atin meggunas et pusu' beke' pikiran tyu supaya telikuran tyu menge' buwat na kaya kepulusan beke' sumuku' tyu dut Empu' neng biyag. ¹⁵Sabab et itue megpetetnga' si Kristo dut sembatung bagung pinegsulitan et Empu' supaya ating menge' mengengandel na meketerima et netange' na kenunganan neng kaya seskeran. Na tiban ya natey bilang menglekat et kedyeng keselaan na nebuwat dut penewnan et lelaging pinegsulitan.

¹⁶Sabab ba' maya penektak, atin nepesebenaran ba' patey ne ating nemuwat in. ¹⁷Sabab sasat ya biyag nega kayangga pagen ating penektak, segwa' megkepagen itue ba' ya patey ne. ¹⁸Angkansa misan ating lelaging pinegsulitan kaya pagen ba' kaya dugu' et ayup na sinimaya'.^f ¹⁹Sabab ganang ipinebunayag ne i Moises ginsa't pegpandel et Keseraan dut menge' taaw, nengisi' et dugu' et ibun et sapi' beke' kambing na maya lamud et danum. Indyari dinitil ye meregang neng repanan beke' sanga et isupu ampa' ye ne pinirtikan ating Kesuratan beke' menge' taaw. ²⁰Indyari kwan ye, "Itue dugu' neng pesebanar dut pinegsulitan neng pinandu' et Empu' dimyu."^g ²¹Megdemikian pinirtikan ye gasi et dugu' ating benwa et Empu' beke' ginsa't indeginis neng pegusalen dut pengempu'. ²²Tantu banar, pegengaten et Keseraan na ginsa't ginis atin peggunasan pebiya' dut dugu'. Asal, dut Empu' kaya kemaapan et keselaan ba' kaya ipeturu' dugu' et bebgayan.

^e 9:13 Pegsugid itue pasal et duwang dagbes neng simaya'. Sembatu menge' kambing beke' menge' mendangan, dye in isimaya' et Metaas neng Pari' kasa seng teun dut menge' sala' ye sampay menge' sala' et menge' taaw. Pasal et abu, nesurat dut Bilang 19. Ba' maya taaw antangen ye meriri' sabab et kinetew ye bangkay, keilangan basaen ye dut danum lamud et abu neng meregang na sapi'. Pegketbes, antangen ye melinas ne gasi. ^f 9:18 Arat et menge' taw't Judio na ba' maya duwang taaw megpesulitan, sumbelian dye et ayup apang petenda' na dye metuman atin pinegsulitan dye. Birinen gasi dut Tagna' 15 ba' enu binwat et Empu' apang petenda' na ya metuman ginsan neng tinange' ye ki Abraham. ^g 9:20 Exodo 24:8. Betsaen gasi ba' enu sinugid i Begerar Jesus dut Lukas 22:20.

Kemaapan et Keselaan Sabab lang dut Kepeteyan i Kristo

²³Angkansa, sabab et menge' kegemitan dut pengempuan atu't lugta' kwantin sungtuhan lang et tantung indeginis na dut langit, keilangan gunasan dye pebiya' et simaya' neng ayup. Segwa' luwas nega et itueng simaya' na pegkeilengenen neng tantung indeginis dut langit. ²⁴Angkansa si Kristo siminled dut Benwa et Empu' dut langit diki lang dut benwa et Empu' atu't lugta' na upama lang et ketentuan dut langit. Segwa' ya ne tiban na dut elepan et Empu' beke' megpetetnga' dut Empu' beke' menge' taaw. ²⁵Nekeuna ti' eset menge' taw't Judio, kedyeng metaas na' pari' megseled dut Pasek Ketignaanan neng sisingle teun-peteun, maya bibit yeng dugu' na diki teyeg kenyang diri', imbes teyeg menge' ayup. Segwa' diki siminled si Kristo dut Benwa et Empu' dut langit supaya peulinen ye isimaya' bilug ye teun-peteun.^h ²⁶Sabab ba' kwantin subali' pepeuli'peuli' matey si Kristo tihad nega't pegpendyari et sengkellungsuran. Segwa' kasa ga ya negpebiri' na atin negsinareng ne sampay mapet dut kepuspusan et timpu, supaya ugaren menge' keselaan et menge' taaw sabab et bilug ye neng sinimaya'. ²⁷Tinimpuan taaw kasa ga matey, pegketbes atin dumateng ating pegukum et Empu'. ²⁸Megdemikian isinimaya' et kasa ga i Kristo supaya ugaren sala' et menge' taaw. Ya dumateng nega peuli' temed diki isimaya' ye kenyang bilug sabab lang et keselaan, erapun supaya puwasen sebarang mengandel sampay megtageny kenye.

Kasa lang Sinimaya' si Kristo sabab et Ginsan Tyu

10 ¹Sabab dut ating lelaging arat seled et Keseraan binggey et Empu' ki Moises sampay dut menge' taw't Judio, atin samat eninu lang et menge' menunungang ginis na dumateng, temed diki dye ating kebanar-benaran in. Diki itueng menge' sara' mekepepasek metigna' et sebarang taaw megkabi' dut Empu' sabab et menge' simaya' neng pegulmat teun-peteun. ²Ba' tantung inampun keselaan et sebarang megkabi' dut Empu' pebiya' et samat kwantin neng simaya', kaya ne teyen pali' dye ne peulinan nega pasal kedyeng keselaan, beke' diki ne keilangan megsimaya' peuli'. ³Segwa' samat kwantin neng pegsimaya' supaya lang daran-peraran megperendem set menge' taaw pasal et kedyeng keselaan. ⁴Sabab diki mekedyari mekeugad et keselaan ating dugu' et menge' sapi' beke' kambing.

⁵Angkansa diminateng si Kristo atu't sengkellungsuran, sinugid ye dut Empu', kwan,

^h 9:25 Day of Atonement - Lebitiko 16:1-19, 29-34; 23:28; Keradya 27:9; Hebreo 2:17; 9:11-13.

“Simaya' beke' bebgey diki mu keilangan, segwa' pinanyap mu sembatung bilug, na atin bilug ku.

6 Sebarang simaya' neng pegtutungen beke' bebgey sabab lang et keselaan kaya negeayan mu.

7 Indyari sinugid ku, 'Atu' ku supaya mibut et gaay mu samat nekesurat pasal daken dut Kesuratan na' buuk mu.'ⁱ

8 Sinugid i Kristo mena, “Simaya' beke' bebgey, pegtutungen na' bebgey beke' nebgey pasal et keselaan diki mu keilangan etawa kegeayan mu.”

Misan ne kwantin neng pegsimaya' kuyun dut Kesuratan na Keseraan.

9 Indyari sinugid ye, “Atu' ku, supaya mibut et gaay mu.” Bineruba et Empu' ating lelaging menge' simaya' sampay pinegsulitan, indyari sinembian et bagung sinimaya' i Jesus Kristo sampay pinegsulitan.

10 Angkan netuman si Jesus ginsa't neng kegeayan et Empu', mepepasek metigna' tyu sabab lang et bilug i Jesus Kristo neng nesimaya' kasa ga dut ginsan neng mengandel.

11 Megsurung eldew-pueldew ginsa't menge' pari' neng Judio supaya metuman et pinesuku' kedye. Eldew-pueldew pepeuli'peuli' megsimaya' et menge' bebgey, segwa' ating bebgey diki lang mekepeugad et keselaan.

12 Segwa' si Kristo kasa ga negsimaya' et diri ye dut Empu' sabab eset menge' keselaan et taaw, na atin negsinareng ne. Pegketbes, narung ye ne dut tampa' kewanan et Empu'.

13 Ya megetagey ne dun seked megmendyaring mebaba menge' kebanta ye samat eetagan ne et tiked ye.

14 Sabab et kasa gang pegsimaya' nepepasek metigna' ye et kaya seskeran sebarang mekepepasek metigna' ye ne.

15 Empung Nakem negpesebanar kityu et samat itue. Una sinugid ye,

16 “Itue meupakat neng buwatan ku kedye pegketbes et ating timpu, kwat Begerar. Itagu' ku sara' ku dut kedyeng pusu', beke' isurat ku dut kedyeng pikiran.”

17 Sampay dinugnan ye nega, kwan,

“Kedyeng menge' keselaan beke' kereatan diki ku nega rendemen.”^j

18 Misan embe nega inampun ne, diki ne keilangan megsimaya' nega pasal et keselaan.

Pekabi' Kityu Empu' sabab et Keradya i Jesus neng Kristo

19 Angkansa menge' ketipusdan, mekedyari tyu ne megkabi' et Empu' antangan tyu ne kesled dut pasek ketigna'tignaan neng sisingled ye sabab et dugu' i Jesus sinimaya' ne sabab kityu. 20 Maya bagung dalan dut Empu' sabab i Jesus na' biyag, supaya antangan tyu kelesbat dut sembela' et diningding na' kumut na' atin bilug i Jesus neng sinimaya'.^k 21 Beke'

ⁱ 10:7 Kanta 40:6-8 ^j 10:17 Jeremias 31:33-34 ^k 10:20 diningding na' kumut - Peguyatan et kurtina et templo, mekebatsa' dut Markus 15:38.

maya na' Metaas na' Pari' tyu na megbebegbeg et sengkebenwanan et Empu'. ²²Angkansa kumabi' tyu dut Empu' na maya mebentel ne pusu' beke' metantu na pengandel dut kenye. Pekabi' tyu na maya menungang penedseled na' kaya pali' beke' bilug tyu negunasan et meligew na' danum.^l ²³Megpekepangger tyu et kityung pegarap beke' endey tyu megduduwa et pikiran sabab mebentel ating nengtange' kityu. ²⁴Beke' etasen tyu na mepebti' seled et kede sembatu kityu pasal et pegmerga' beke' pegbaal et menunga dut sebaya'. ²⁵Endey tyu pesaran pasal et pegtimung-timung tyu samat pegbuwatan et iba ti', segwa' megbulilangan tyu et kede sembatu, lebi ne tiban sewd tyu na mekabi' ne pegdateng et Begerar.

Pegsandal Tyu dut Pengandel

²⁶Na ba' temden tyu memuwat et keselaan pegketbes na mesewran beke' mekilala ating keberbenaran, kaya ne netinda na simaya' meulmat supaya mengmaap et keselaan. ²⁷Segwa' ketetakut na' metagey neng pegukum beke' megdedleg na' apuy neng mempu' et menge' kebanta et Empu'. ²⁸Sebarang negsemal et Keseraan binggey ki Moises kaya ingasi' na pegimeteyen ba' maya duwa etawa telung ketawan lang megpesebanar.^m ²⁹Pikir myu enukwan kebegat et pengdusa dut sebarang penginlelew et Yegang et Empu', kaya ye pegbilangen ating dugu' et pinegsulutan neng negpepasek metigna' kenye, beke' pepekimbaen ye ating Nakem et redyiki'. ³⁰Sabab megkilala tyu Empu' na' negsugid et kwantin, "Aku mene meles. Aku mene mengdusa." Beke' iba, "Ating Begerar mengukum et kenyeng taaw."ⁿ ³¹Ketetakut sebarang mekpetan dut keremut et Empu' na' biyag apang mengdusa.

³²Rendema' myu ating menge' eldew na' negketalib, metbes na kemyu netlangan, ba' enukwan kew negsandal et mesigpit na keliyutan, segwa' diki kew neraag. ³³Sengmenu kemyu pegreaten dut elepan et menge' taaw beke' sengmenu kebaya' myu sebarang menge' kebanan neng pegpeliyutan et kwantin. ³⁴Sabab iningesinan myu sebarang nepipirisu beke' diki kew riminupuk misan ne mengagew et repanan myu, sabab sewd myu na lebing menunga beke' dumarang neng kementirian neng pinanyap dimyu. ³⁵Angkansa kas kew meugara't pengandel dut Empu', sabab maya kela' ganti ye. ³⁶Keilangan myu na megsandal supaya metuman myu gaay et Empu', indyari meterima myu ating pinengaku' ye. ³⁷Sabab sinugid et Empu' dut Kesuratan ye, kwan,
"Sabab isek-isek meneng timpu diki ne mekwitan,

^l 10:22 *negunasan et meligew na' danum* - Exodo 29:4; 30:17-21; 40:30-32. Betsaen gasi ba' enu tinange' et Empu' set Esekiel 36:25. ^m 10:28 Deuteronomio 17:2-7

ⁿ 10:30 Deuteronomio 32:5-6

ya ne ating megderateng dumateng banar.

³⁸ Segwa' daken neng metigna' neng taaw megbiyag kuyun dut pengandel.

Na ba' maya tumelikud, diki aku nesulitan dye.”^o

³⁹ Segwa' diki tyu kebaya' eset minge' tuminelikud beke' minge' meriwara', segwa' kebaya' tyu dut minge' pemengandel sampay dut minge' nebawi'.

E nukwan Pengandel dut Empu'

11 ¹ Na ating pengandel dut Empu', gaay bersen atin ketentuan et ba' enu pegerapen tyu asal metuman, sampay atin ketentuan et indeginis na ingga pe' nebiri' tyu na banar duun ne. ² Nesulitan Empu' dut minge' keggungurangan tagna' sabab et pengandel dye set kenye. ³ Sabab et pengandel neretian tyu na sengkkelungsuran na itue nependyari pebiya' dut daak et Empu'. Angkan ating mekebiri' neng indeginis, atin binwat mawa' dut kaya mekebiri'.

⁴ Sabab et pengandel, si Abel negsimaya' neng pegimeteyen dut Empu' lebing menunga eset inulmat neng minge' tulnu' i Kain. Sabab et itue e kinilala si Abel na metigna' neng taaw. Misan patey ne ya, maya nega ketulduan ye sabab et pengandel ye dut Empu'.

⁵ Sabab et pengandel, pinebaya' et Empu' si Enok dut langit, supaya diki ne melebayan ye kepeteyan et bilug. Ya diki ne nekebiri' et sinu-sinu, sabab insi' ne ya et Empu' pebaya dut langit. Sinurat dut Kesuratan, mura ya mugad asal ne lagi mekesulitan Empu' kenye. ⁶ Sabab sebarang kaya pengandel dut Empu' kaya ya mekesulitan. Sabab sebarang megkabi' dut Empu' keilangan mengandel na maya Empu' dut langit, sampay ya megbegey et ganti dut sebarang pemengandel kenye.

⁷ Sabab et pengandel kiningeg i Noe siwara' et Empu' pasal et indeginis na ingga pe' nebiri' ye. Nengandel si Noe et daak et Empu' na memaal ya et kelang kapal supaya mebawi' kenyeng sengbinenwa. Sabab et pengandel i Noe inukum et Empu' ginsa't taw't sengkkelungsuran na kaya nengandel, segwa' si Noe nantang na metigna' sabab et kenyeng pengandel. ⁸ Sabab et pengandel dut Empu', nengasip si Abraham ganang ya in pinesurung et Empu' dut lugtang netange' kenye. Indyari siminurung ne ya, misan ne ingga pe neturunan ye ba' embe surungan. ⁹ Sabab et pengandel si Abraham nemaal et tetluan misan ne ya taaw tumpang dut atin neng lungsud. Liminegdeng ya dut tetluan sapew ye luna, samat de Isaak neng yegang ye, beke' upu' ye si Jakob neng iba yeng memumusaka' et atin negang ipinengaku' et Empu'. ¹⁰ Sasat ye megettagey ating lungsud na kaya seskeran negparu beke' nemaal atin Empu'.

^o 10:38 Isaias 26:20; Habakuk 2:3-4. Betsaen gasi dut Roma 1:17; Galasia 3:11.

¹¹Sabab et pengandel si Abraham tagna' ti', misan megurang ne si Sara gasi neng esawa ye sampay bantut gasi, nemekeyegang nega sabab pengandel ye na mebentel ating tinange' et Empu'. ¹²Angkansa ya ne sembatung megurang neng taaw banar, ipinegyegang mawa' dut kenye menge' tungtung-inupu' samat keldamen et menge' bituen dut langit beke' samat diki meitung ne egis dut deplakan et dagat.

¹³Ginsa't menge' kegungurangan tu' natey na maya pengandel dut Empu' sasat dye biyag nega. Ingga pe' neterima dye ating menge' netange' et Empu', segwa' samat nelawag dye atin dut merayu' beke' sewd dye ne metuman ginsan leyd, sampay menep dye ne. Tinerima dye na dye in taaw tumpang lang neng penglegdeng et ibang lungsud. ¹⁴Sabab metlang dut ating menge' taaw neng megberes et samat kwantin na dye megpegebia' et kedyeng diring bangsa. ¹⁵Ating lungsud neng tinirengan dye, ba' atin mekerendeman dye, kalu' kepeuli' untin. ¹⁶Segwa' pegebianen dye sembatung bangsa na' lebing menunga, na atin dut langit. Angkansa kaya ikeleew et Empu' na ya Empu' dyeng tantu, sabab pinenyapan ye dye et sembatung lungsud.

¹⁷Sabab et pengandel, sinulayan et Empu' si Abraham supaya isimaya' kenyeng bugtung neng yegang na si Isaak. ¹⁸Na timinerima si Abraham et menge' tange' et Empu', pinanyap ye isimaya' ne kenyeng bugtung ne yegang misan samat kwantin pinegberes et Empu', kwan, "Na eset ki Isaak mewanan et dimung tungtung-inupu'." ¹⁹Andel ye na mekedyaring biyagen et Empu' menge' patey, beke' mekedyari sugiren, atin neinabu ganang neterima i Abraham si Isaak peuli' teyeg et ranggar biyag nega. ²⁰Sabab et pengandel dut Empu' ininunga i Isaak menge' yegang ye neng si Jakob beke' si Esau pasal dut kedyeng pegsusurangan na ibgey et Empu' kedye.

²¹Sabab et pengandel, si Jakob, ganang mekabi' ne ya matey, ininunga ye kede sembat et menge' keyegangan i Jose neng kelelekian, pegketbes nengempu' ya et Empu' sasat megdudunguk ulu ye set lingkeg et tutungkud ye.

²²Sabab et pengandel si Jose ganang mekabi' ne gasi matey, nengandel ye banar pasal et pegubu' et menge' Israelita teyeg dut bangsa et Egipto, angka negpebilin ya na biten nenektak neng menge' tulang ye dut lugtang tinange' et Empu' tagna' ti' apang lilibengen duntin.

²³Sabab et pengandel dut Empu' menge' kegungurangan i Moises kaya nemenakut et Keseraan et surutan Paraon na' peteyen ginsa't menge' memulek et taw't Judio, indyari tinagu' dye si Moises seled telung

P 11:17-18 Maya ibang yegang de Abraham, temed si Isaak inantang bugtung yegang ye, sabab si Isaak lang pinegyegang apang tumanen et tinange' i Empu'. Birinen gasi Roma 9:7-9.

bulan pegketbes ya ipegyegang, sabab nebiri' dye na ya menunga banar siyekan, sampay diki simpir neng yegang lang, beke' diki dye tuminakut.⁹

²⁴Sabab et pengandel dut Empu', si Moises ganang kela' ne kaya tinerima ye na ya yegang et dayang i Paraon neng surutan. ²⁵Erapun, pinili' ye nega na meliyutan na kebaya' et menge' taaw et Empu' neng menge' uripen duun, kas lang rumasa et diki dumaran neng peglami-lami neng begey et keselaan sasat ya upu' et surutan. ²⁶Inaku' ye ne lebing merga' ating megsandal et keliyutan et uripen sabab et Mesias imbes ating menge' kementirian et Egipto, sabab ating ganti' et biyag kaya seskeran dut langit, atin key pegerapen. ²⁷Sabab et pengandel tinirengan ye lungsud et Egipto, diki ye tinekutan iseg et surutan. Ya negsandal sabab et pegmerga' ye set Empu' na samat mekebiri' ye ne Ya neng diki mekebiri'. ²⁸Sabab et pengandel pegtumanen ye ating umanat et Neketalib beke' pegpirtik et dugu', supaya ating Dereakan neng Mengmiminasa et menge' uluanak diki ye binesanen ating menge' uluanak et menge' taw't Israel.

²⁹Sabab et pengandel ating menge' Israelita diminipag dut nuka' neng Meregang na' Dagat, samat dut tuug na lugta'. Segwa' ganang diminipag gasi menge' megibut neng menge' Egipto, megtuy tinegkeleb gumbang, nelelmes dye ginsan. ³⁰Sabab et pengandel et menge' Israelita, nererban bakud neng batu et lungsud et Jeriko, pegketbes et pitung eldedw et peglibut et menge' taaw et Israel.

³¹Sabab et pengandel dut Empu', si Rahab na sembatung mememegbeis, tinayak ye et menunga ating menge' meninipi' neng Judio. Angkansa ya kaya nekeibut natey dut menge' kaya mengandel dut Empu'.

³²Megtuturan ku nega be? Merali' kurangen ku ne et timpu ba' ituturan ku nega pasal et kire Gideon, Barak, Samson, Jepte, Dabid, Samuel beke' dut menge' tarus et Empu'. ³³Sabab et pengandel dut Empu', nesakup itueng menge' mengengandel tagna' ti' menge' ibang penggewman. Negpetuman dye et ketignaan, beke' neketerima et ba' enung menge' netange' et Empu' kedye. Negpetikum dye baba' et menge' lion apang diki mekekatagat.

³⁴Menge' ibang mengengandel nemasew et megdedleg na' apuy, beke' nekitangkis dye et kepeteyan dut tarem et menge' gelaman. Merungkey dye teyen segwa' binggeyan et Empu' basag na negmendyaring mekekseg pasal et peggira' sampay pinepelegyu dye ating menge' menunumpang. ³⁵Sabab et pengandel dut Empu' neterima peuli' et menge' kelilibunan ating menge' patey dye pegketbes biyagen peuli'. Maya gasi menge' iba sabab et pengandel dut Empu' nemegmendi' na dye telikuren Empu' supaya ipekulpas, sabab gaay dye nega na matey et pegpeliyutan, indyari biyagen

⁹ 11:23 Keseraan i Paraon, ating Surutan et Egipto, negdaak na ginsan neng menge' yegang na lelaki et menge' Israelita subali' tirengen dut liwan et benwa seked natey.

peuli' apang meketerima et lebing menungang biyag dut langit abit Empu'.
³⁶Maya gasi menge' iba sabab et pengandel dut Empu' peginlelewen beke' peglepsan, beke' maya gasi pinirisu beke' pegpupungpungen et rantay.
³⁷Maya gasi menge' mengengandel pinegbebakal et batu seked patey, iba dye binyak tenga' et legari', beke' sengmenu pinatey et barung. Dye in miskin, angkansa megpanew dye ganang menge' kulit et menge' bibili beke' menge' kambing pegpekayen dye. Dye in miskin banar, pegpeliyutan beke' pegtiksaen. ³⁸Kaya teup taw't sengkelungsuran dut kedye. Meneringkuar alu' dye dut kelnangan beke' kebukiran, beke' memegtagu' dye dut menge' singkab beke' dut ruang et lugta'.

³⁹Neinabu itueng ketuturanan sabab lang et pengandel dye dut Empu', segwa' misan sinu kedye kaya neketerima pasal et ating tinange' et Empu' sabab et ingga pe' napet ketumanan ye. ⁴⁰Sabab maya lebing menungang pegpeperuen et Empu' dut kityu, supaya kityu keibut gasi dut kedye ba' tumanen ne et Empu' kenyeng netange' apang ginsan tyu megmendyaring taaw na' kaya sala'.

Pengrega et Empu' dut Kenyeng Mengengandel

12 ¹Na, antangen et biyag tyu atu't lugta' na samat menge' taaw dumarak dut tinendaan. Sabab et peglilibuten tyu et mekeldam na' saksi. Angkansa, apang megtoyuy' tyu banar apang kepelahyun tyu dumarak dut tinendaan neng dinatun dut kityung elepan, subali' tyu itimbang ne ating menge' indeginis neng mekebelangka' kityu sampay ating menge' sala' neng sibukut kityu. ²Iintun tyu dut ki Jesus kityung penyek sampay pikir-pikira' myu pasal kenye, sabab ya minewanan beke' nengdiyukup et pengandel tyu. Sabab et pegeerapen i Jesus, ya negsandal dut krus, beke' diki ya limineew misan matey ya dut krus. Na tiban, ya megearung ne dut tampa' kewanan et Empu' dut langit.

³Angkansa pikir-pikira' myu ba' enungkwan neng pegsandal ye dut pegsungsung et menge' mekeselaan neng menge' taaw, supaya diki kew menglumek beke' keme'mana' pusu' mu. ⁴Pasal et pegmuringkeseg myu atu dut keselaan, ingga napet myu megpeturu' kew et diring dugu' sabab et pengandel myu. ⁵Nelipatan myu ne be ating pengindu' et Empu' dimyu na tiningkagan ye kemyu bilang yegang ye? Kwan ye,

“Yegang ku pikir-pikira' ba' ikew pegtignaen et Begerar, beke' kasi' pegpereata' pusu' mu ba' ikew pegreganen ye.

⁶Sabab pegreganen et Begerar sebarang pegirgen ye, beke' dusaen ye sebarang pegterimanen na samat yegang ye.”^r

⁷Sendali' keliyutan na' atin pegtitigna', sabab inantang ne et Empu' na kemyu kenyeng yegang. Sinung yegang taku' na diki pepetigna'

et kenyeng Ama? ⁸Sabab ginsan pepelabay et samat kwantin neng pegtitigna'. Ba' kemyu kaya pegtignaen, subali' kwantin kemyu yegang dut liwan, diki tantung menge' yegang ye. ⁹Lyu sentin Ama' tyu atu't lugta' megpengrega nega kityu. Kwana' mene taku' dut Empu', diki be lebing mepatut na kityu pesakup dut Ama' tyu dut langit? ¹⁰Seraba neng ama' tyu atu't lugta' pegtignaen ye kityu et isek-isek lang na' timpu sabab et sewd dye ne atin ikenunga tyu. Segwa' Empu' pegtignaen ye kityu dut ikenunga, supaya kebagi' tyu dut kenyeng pasek ketignaen. ¹¹Kaya pegtitigna' na merasa atin pe' in segwa' mesakit banar. Pegketbes ga in, liwanan ye ketignaen beke' kesenangan sebarang netulduan et samat kwantin.

¹²Angkansa pebesaga' myu dimyung pengandel samat pegbasag myu et dimyung gaang na' menge' lengen beke' melulumek na' tukud. ¹³Petignaen tyu mayang bebyaan et menge' tiked tyu, supaya dye in na maya pengandel na samat pangkul, diki dye merugnan, segwa' supaya megulinan sampay masag.

Siwara' Atu dut Pegmendi' dut Empu'

¹⁴Pegtuyui' myu mekesulut ginsa't menge' taaw beke' megpepasek metigna' kew, sabab diki mebiri' myu Begerar ba' diki kew pasek metigna'. ¹⁵Ingti' myu na diki kew telikuran et ating redyiki' et Empu' supaya kaya lumtew neng kepeit-peitan neng mewanan et keeriweraan neng negperiwara' et kineldaman. ¹⁶Ingti' myu na kaya dimyu megpekibeis etawa kaya pengempu', samat si Esau neng negpelen et kepetutan et kenyeng pegkeuka'.^s ¹⁷Pegketbes samat sewd myu, ganang ingin ye ne pusakaen ating pegperuntung, kaya binggey kenye et ama'. Misan ne megturuturu' luha' ye, kaya ne neberuba pikiran et ama' ye.

¹⁸Ingga pe' nekapet kew dut bukid et Sinai na ba' embe mekedyaring et menge' taw't Israel na mekutew dut megdedleg na' apuy, dut merarem neng kelingban, dut kerurem-rureman beke' ribut. ¹⁹Ingga pe' nekapet kew dut tiup-tiup et budyung etawa samat duldug basag et beres angka sebarang nemekekingeg negpeingasi' ne tumngew ne't beres dut kedye. ²⁰Sabab diki dye mesendalan ating daak et Empu', kwan ye, "Misan ba' kesanggid lang menge' ayup dut bukid et Sinai tu', keilangan bekale't batu seked matey."^t ²¹Tantung ketakut-takut seyekan, misan si Moises negsugid, "Megpipigpig ku ne't takut."^u ²²Segwa' dut menungang bukid et Sion atin ga napet myu na dut Jerusalem na' langit, neng lungsud et Empu' neng biyag na kaya seskeran. Nekapet kew dut pegtimung-timungan et menge' diki meitung-itung na' menge' melalami neng menge'

^s 12:16 Tuturan pasal et binwat i Esau, dut Tagna' 25:27-34. ^t 12:20 Exodo 19:12-13

^u 12:21 Deuteronomio 9:19

dereakan et Empu'. ²³Antangen myu na nekapet kew dut pegtimung-timungan et menge' unang mengengandel', na nekesurat kedyeng menge' ingaran dut buuk et biyag dut langit. Nekapet kew dut Empu' neng mengungukum et ginsa't taaw, dut menge' kurudua et menge' metitigna' neng menge' taaw neng negmendyaring sukup. ²⁴Nekapet kew dut ki Jesus neng megpepetnga' et Bagung Pinegsulitan, beke' dut pinirtik na' dugu' Ye na lebing mekewasa luwas nega dut dugu' neng sinimaya' i Abel."^w

²⁵Angkansa ingti' myu na diki mendinan Empu' neng megampang dimyu. Sabab ba' diki neketangkis menge' keupu'upuan tyu ganang inendian dye si Moises na ating negsiwara' kedye atu't lugta', megdemikian enukwan pegdusa gasi kityu ba' mendinan tyu ating negsiwara' tiban teyeg Empu' dut langit. ²⁶Neinabu ating timpu sabab et beres et Empu', nemenggeleng dunya'. Segwa' tiban pinengtange' Ye, kwan ye, "Kasa nega yegyegen ku dunya', temed diki lang et dunya' lang ba' diki sampay langit."^x ²⁷Ating bebresen na "Kasa nega" ingin bersen ugaren nega sebarang menge' pinenggeleng - atin indeginis neng pinendyari, supaya sebarang kaya nemenggeleng ating metitinda. ²⁸Angkansa megsukur dut Empu', sabab maya meterima tyu na pengmilikan na diki mekegleng, beke' mengempu' tyu et keterima-terima, untabi' beke' pegketakut dut kenye. ²⁹Sabab ating Empu' tyu samat kelang megdedleg na' apuy neng pengruhungan ginsan.

Penimpusan neng menge' Payu'

13 ¹Daran kew megiregan bilang memegtipused. ²Teyaka' myu et menunga sebarang taaw tumpang, sabab diki sinewran, dereakan ne pelan et Empu' ating pinetindal dye. ³Sampay rendema' myu sebarang nepipirisu, iantang myu samat dye kebaya' myu dut pipirisuan. Megdemikian ating menge' pepeliyutan, pengrasa myu samat kemyu gasi neng pepeliyutan.^y ⁴Pasal et pegesawa, subali' tyu esipen atin sampay keilangan ne kilelanan et ginsan na endey megbeis, sabab ukumen et Empu' sebarang memegbeis sampay ginsa't meraat neng kenepsuan. ⁵Kasi' myu pegmergana' pirak banar, segwa' mesdengan kew ne ba' enu maya tiban dimyu sabab negberes Empu', "Diki ku ikew tirengan etawa pesaran."^z ⁶Angkansa diki malang-alang megsugid et kwantin, "Ating Begerar tumabang daken, diki ku tumakut. Enu mebutbuwat et taaw daken?"^a

⁷Rendema' myu sebarang megpenginuna dimyu, na penuldu' et beres et Empu' dimyu. Dengdenga' myu ba' enukwan pemimiyag dye beke'

^v 12:23 Orig na Kesuratan: uluanak. ^w 12:24 Tagna' 4:10 ^x 12:26 Ageo 2:6

^y 13:3 Retian et itue, subali' tyu megpenelangin sampay tebangen kedyeng menge' keilangan. ^z 13:5 Deuteronomio 31:6 ^a 13:6 Kanta 118:6

bala' myu et sungtuhan kedyeng pengandel dut Empu'. ⁸Si Jesus Kristo sali' et kegapun, tiban beke' ngian masa. ⁹Kas kew pebagus-bagus dut menge' lein-lein na belingkeg neng pemenuldu'. Segwa' lebing menunga ba' pengandel myu mepebasag sabab et redyiki', diki sabab et keradya sabab et kekanen, na kaya guna et sebarang nemekekaan et atin in.

¹⁰Kityu maya si Jesus, antangan ye sembatu neng simaya' dut ranggar tyu. Na diki teupen mengaan dut ranggar tyu ating menge' paring Judio neng memegsuku' dut Templo neng menge' Judio. ¹¹Sabab mengandel dye ating lelaging arat, ganang ating menge' dugu' et ayup na sinimaya' pegbiten et metaas na' pari' dut sisingle et pasek ketigna'tigna bilang simaya' supaya kemeapan et keselaan et menge' taaw. Segwa' sebarang bilug et sinumbali' neng ayup, atin pegtutungen et liwan dut pineglungsuran dye. ¹²Megdemikian si Jesus negsandal dut liwan et pineglungsuran dye supaya megunaan ye kedyeng keselaan pebiya' kenyeng dugu'. ¹³Angkansa dumuntin tyu dut kenye, dut liwan et pineglungsuran tyu, ingin bersen na tirengen tyu menge' arat et menge' pari' neng Judio beke' megsandal tyu et keliyutan neng pinegsandalan i Jesus gasi. ¹⁴Sabab diki atu't dunya' deranen et penglegdeng tyu, segwa' pegerapen tyu ating lungsud dut langit na megderateng. ¹⁵Angkansa daran tyu mengulmat et simaya' neng pengdayew dut Empu' sabab et ki Jesus. Pengdayew neng pepebunayag et baba' et taaw na mengengandel kenye neng Begerar. ¹⁶Kasi' myu peglipati' memuwat et menunga beke' pegtabang dut iba, sabab atin key neng simaya' pegenpan et Empu'.

¹⁷Endala' kew et ketulduan et menge' megpenginuna dimyu sampay pesakup kew dut kedyeng pemegbeg. Sabab dye pemeruri et kurudua myu, beke' dye pesebaban dut Empu'. Mibut kew kedye supaya pegkeradya dye meksanan. Diki lang kebgey kedye et kerupukan, sabab et itue ikenunga myu gasi. ¹⁸Ipenelanga' myu kami, sabab menunga penedseled kay beke' pengatas kay beberapa na megpengebeyagan et mebentel. ¹⁹Pegpeamay-amay ku dimyu na megpenelang kew supaya mekepeuli' ku megtyu set dimyu.

Emuring-emuri ne' Pemangling sampay Penelang

²⁰⁻²¹Empu' na nemiyag peuli' dut Begerar tyu neng si Jesus na antangen ye neng meksega na' mememastur tyu, na sabab et kenyeng kepeteyen neng simaya', tinantu Ye atin neng kaya seskeran neng pinegsulutan dut Empu' pebiya' dugu' Ye. Ating Empu' na minewanan et kesenangan duulan ginsan kew teyen et menunungang indeginis neng keilangan myu supaya mekeradya myu Kenyeng gaay. Beke' buwatan ye teyen kityu sebarang mekesulut Kenye sabab dut keradya i Jesus Kristo, neng mepatut na deyewen et daran-peraran. Amen.

Emuring Pemangling

²²Pengngaten ku, menge' ketipusdan, na pikir-pikira' myu banar pasal daken neng menge' pemitua dimyu, sabab mebaba lang daken

neng sinurat na megpepangger dimyu. ²³Gaay ku na ipesewd dimyu na si Timoteo neng tipused tyu nekeliwan ne dut pipirisuan. Ba' ya kerateng sekali', ipebaya' ku ya surung set dimyu. ²⁴Penglinga' myu kami dut megpenginuna dimyu beke' dut ginsa't menge' ketipusdan. Pegpenglingen kew et menge' ketipusdan mawa' dut bangsa et Italia. ²⁵Teyen mesen dimyu't ginsan ating redyiki' et Empu'.